

جایگاه اهل بیت در اسلام

خطبه اول

الحمد لله الذي جعلنا شعوبا وقبائل لتتعرف ثم جعل التقوى ميزانا للكرامة عنده لتتنافس والصلاة والسلام علي أفضل المتقين وأكرمهم عند الله تعالى وعلي آله الأطهار وصحبه الأبرار ومن تبعهم بإحسان من الأخيار جمعنا الله وإياهم في الفردوس الاعلي دار الكرامة والقرار. وبعد:

برادران مسلمان! الله متعال در كلام مجيدش می فرمايد: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُونُوا إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ (آل عمران: ۱۰۲). «ای مؤمنان! چنانکه حق ترسیدن است از الله بترسيد و نميريد مگر در حالیکه مسلمان باشيد». پس خودم و شما را به تقوای الهی و ترس حقیقی از الله متعال سفارش می کنم.

برادران مسلمان و دوستداران پیامبر گرامی و اهل بیت عزیز ایشان! الله متعال می فرمايد: ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً﴾ (الأحزاب: ۳۳) «ای اهل بیت! الله می خواهد پلیدی را از شما دور کند و چنانکه باید شما را پاکیزه گرداند».

نا گفته پيدا است که رسول بزرگوار اسلام سردار تمام فرزندان آدم هستند و این حقیقت مسلمی است که همه ی مسلمین جهان بر آن اتفاق نظر دارند و از آنجایی که تمام امت اسلامی همچنانکه با خود رسول گرامی - صلی الله علیه و آله وسلم - محبت دارند طبعاً به خانواده و بلکه اهل بیت ایشان - صلوات الله وسلامه عليهم اجمعين - نیز محبت دارند؛

دشمنان امت و وحدت مسلمانان همواره سعی کردند به بهانه حب اهل بیت - عليهم السلام - در میان امت تخم تفرقه پاشند و از اینجا شروع به دشمنی کردند و در حالیکه همه می دانیم محبت آل بیت - رضی الله عنهم - جزو ایمان هر مسلمان است و اما دشمنان امت اسلامی گویا چنین وانمود کردند که عده مخصوصی اهل بیت را دوست دارند و بقیه با آنان دشمن هستند و متأسفانه این دسیسه آنان تا حدی در میان بعضی مسلمانان ساده کارگر افتاد و امت متحد و یکپارچه اسلامی زخم بزرگی برداشت پس مسلم است اهل بیت و خانواده مؤمن ایشان بهترین خانواده است لذا الله متعال در آیه کریمه ای که تلاوت شد به مقام والای آنان اشاره می کند.

ابتدا باید دید که اهل بیت پیامبر گرامی - صلی الله علیه و آله وسلم - چه کسانی هستند؟ بنا بر قول صحیح اهل بیت کسانی هستند که صدقه بر آنان حرام است و که عبارتند از همسران و فرزندان و هر زن و مرد مسلمانی که از نسل عبدالمطلب باشد. مثل بنی هاشم ابن عبدمناف. دلیل اینکه پسر عموهای حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم در اهل بیت ایشان داخل هستند این روایت صحیح مسلم است (شماره ۱۰۷۲) که عبدالمطلب ابن ربیع ابن الحارث ابن عبدالمطلب می فرمايد:

«او و فضل ابن عباس خدمت رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم رفتند و از ایشان خواستند که آنها را در بیت المال استخدام فرماید تا اینکه بتوانند از حقوقی که از این راه بدست می آورند ازدواج

کنند و رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فرمودند: (إن الصدقة لا تنبغي لآل محمد إنما هي أوساخ الناس) «برای آل محمد صدقه مناسب نیست زیرا که صدقه چرک مال مردم است».

آنگاه دستور دادند که آنها ازدواج کنند و مهرشان را از سهم خمس پرداختند.»

بعضی علماء از جمله امام شافعی و امام احمد و بنی مطلب بن عبد مناف را در تحریم صدقه به بنی هاشم ملحق کرده اند و به دلیل اینکه در گرفتن سهم خمس الخمس با هم شریک بودند و در حدیثی که امام بخاری در صحیحش (شماره ۳۱۴۰) از جبیر ابن مطعم روایت می کند آمده است که:

«پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم به بنی هاشم و بنی مطلب سهم دادند و به برادران دیگرشان مانند بنی عبد شمس و نوفل سهم ندادند و معنایش این است که بنی هاشم و بنی مطلب در یک حکم بودند.»

درباره اینکه همسران پیامبر گرامی - رضی الله عنهن - در آل بیت ایشان داخلند دلیلش این ارشاد الهی است:

﴿ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَرَحْنَ تَبْرُجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴾ (۳۳) وَأَذْكَرْتَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴾ (الأحزاب: ۳۳ - ۳۴)

«و در خانه های خود بمانید و چون زینت نمایی (عصر) جاهلیت پیشین زینت ننمایید و نماز بر پای دارید و زکات پردازید و از الله و رسولش فرمان برید. ای اهل بیت! جز این نیست که الله می خواهد پلیدی را از شما دور کند و چنانکه باید شما را پاکیزه گرداند و هر آنچه را که از آیه های الله و حکمت در خانه هایتان خوانده می شود یاد کنید و بی گمان الله باریک بین آگاه است.»

این آیه به طور حتم دلالت می کند که امهات المؤمنین در اهل بیت داخلند و زیرا سیاق قبل و بعد از این آیه خطاب به آنهاست.

در ضمن باید توجه داشت که این با روایتی که در صحیح مسلم (شماره ۲۴۲۴) به نقل از ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها آمده منافات ندارد.

ملاحظه فرمائید: حضرت عایشه صدیقه رضی الله عنها می فرماید:

«پیامبر - صلی الله علیه وآله وسلم - هنگام چاشت کسایی (نوعی لباس) که از موی سیاه بافته شده بود بر تن داشتند و از خانه بیرون رفتند و حسن ابن علی آمد او را با خود زیر کساء داخل کردند و سپس حسین آمد با ایشان داخل شد و سپس فاطمه آمد او را داخل کردند سپس علی آمد او را نیز داخل کردند و آنگاه فرمودند: ﴿ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴾ (الأحزاب: ۳۳)

«ای اهل بیت! الله می خواهد پلیدی را از شما دور کند و چنانکه باید شما را پاکیزه گرداند.»

زیرا آیه کریمه دلالت آشکار دارد که امهات المؤمنین در این فضیلت داخلند چونکه خطاب در آیات مذکوره متوجه آنهاست و وعلی و فاطمه و حسن و حسین رضی الله عنهم با دلالت سنت که

در این حدیث ذکر شده مشمول این فضیلت می گردند.

اینکه پیامبر - صلی الله علیه وآله وسلم - این چهار نفر - رضی الله عنهم - را به طور خصوص در این حدیث ذکر فرمودند مستلزم این نیست که اهل بیتش منحصر به همینها باشند و بقیه را شامل نشود و حد اکثر دلالت حدیث این است که آنها از خصوصی ترین افراد اهل بیت ایشان هستند. دلالت این آیه بر دخول همسران پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم در اهل بیتش می باشد و دلالت حدیث حضرت عائشه رضی الله عنها که گذشت بر دخول علی و فاطمه و حسن و حسین رضی الله عنهم در اهل بیتش است و مثل دلالت این ارشاد الهی است: ﴿لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ﴾ (التوبة: ۱۰۸)

« به راستی مسجدی که از روز نخست بر تقوی بنیان نهاده شده است سزاوار تر است که در آن بایستی».

که مراد از آن مسجد قباء است. و دلالت سنت در حدیثی که امام مسلم در صحیحش (شماره ۱۳۹۷) نقل می کند که:

« مراد از مسجدی که بر تقوی بنا شده مسجد خود حضرت صلی الله علیه وآله وسلم است». همسران حضرتش صلی الله علیه وآله وسلم در لفظ «آل» داخلند زیرا می فرمایند: (إن الصدقة لا تحل لمحمد ولا لآل محمد)

«بی تردید برای محمد و آل محمد صدقه حلال نیست».

دلالت حدیث از اینجاست که از خمس به امهات المؤمنین سهم داده می شد. و همچنین روایت ابن ابی شیبہ در مصنفش (ج ۳/۲۱۴) که با اسناد صحیح از ابن ابی ملیکه نقل می کند که:

(إن خالد بن سعيد بعث إلى عائشه ببقرة من الصدقة فردتها وقالت: إنا آل بيت محمد صلى الله عليه وآله وسلم لا تحل لنا الصدقة)

« خالد بن سعید خدمت حضرت عائشه رضی الله عنها از مال صدقه گاوی فرستاد و ام المؤمنین آنرا رد کرد و فرمود: برای «ما اهل بیت محمد» صلی الله علیه وآله وسلم صدقه حلال نیست». ابن قیم رحمه الله علیه در کتاب ارزشمندش جلاء الأفهام می نویسد (ص ۳۳۱-۳۳۲):

«اینکه عموماً همسر جزو اهل بیت شخص بشمار می رود و بخصوص همسران پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم و علتش این است که آنرا به نسب تشبیه می کنند چون رابطه آنها با پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم قطع نشده است به دلیل اینکه آنها چه در حیات و چه بعد از وفات حضرتش صلی الله علیه وآله وسلم بر غیر ایشان حرامند و چون مادر همه مؤمنان هستند و لذا آنها چه در دنیا و چه در آخرت همسران خود پیامبر - صلی الله علیه وآله وسلم - هستند. پس سبب این که آنها اهل بیت پیامبر - صلی الله علیه وآله وسلم - هستند نکاح است.

لذا پیامبر - صلی الله علیه وآله وسلم - فرموده اند که به آنها درود فرستاده شود و به همین جهت است که بنا بر قول صحیح صدقه بر آنها حرام است زیرا صدقه چرک مال مردم است و والله متعال شأن و منزلت پیامبر گرامی - صلی الله علیه وآله وسلم - و اهل بیت ایشان را از چرک مال مردم

محفوظ داشته است.

دلیل دیگری که بر تحریم صدقه بر موالی بنی هاشم دلالت دارد روایت ابو داود در سنن (شماره ۱۶۵۰) و ترمذی (شماره ۶۵۷) و نسائی (شماره ۲۶۱۱) است که با سند صحیح ثابت شده و البته لفظ ذیل از ابو داود است.

«از ابو رافع روایت شده که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم شخصی را برای گرفتن صدقه- زکات- از بنی مخزوم مکلف فرمودند و آن شخص به ابو رافع گفت تو هم با من بیا و تا اینکه به تو هم از مزد دریافتی و چیزی برسد و گفت باید از پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم بپرسم و وقتی پرسید فرمودند: (مولى القوم من انفسهم وانا لا نخل لنا الصدقة) «مولای هر قومی از خود آنان بحساب می آید و برای ما صدقه حلال نیست».

بارك الله لي ولكم في القرآن العظيم ونفعني وإياكم بما فيه من الآيات والذكر الحكيم ونفعنا بهدي سید المرسلین وقوله القويم أقول قولی هذا وأستغفر الله لي ولكم ولسائر المسلمين والحمد لله رب العالمین.

خطبه دوم

الحمد لله حمدا كثيرا طيبا مباركا فيه و كما يحب ربنا ويرضى و وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له و وأشهد أن محمدا عبده ورسوله و وعلى آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين. برادران مسلمان! و دوستان اهل بیت رسول الله صلی الله علیه وسلم! اهل بیت گرامی آنحضرت از خودشان حقوقی دارند که باید رعایت شود از جمله:

۱ حق محبت و موالات

محبت هر مسلمان یک واجب شرعی است اما پیامبر گرامی صلی الله علیه وسلم برای خویشاوندان خودشان فقط بخاطر قرابت و خویشاوندی شان و با آن حضرت صلی الله علیه وسلم و نوعی محبت خاص در نظر گرفتند و چنانکه الله متعال می فرماید:

﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ﴾ (الشوری: ۲۳)

« بگو بر رساندن آن مزدی از شما درخواست نمی کنم و ولی باید در میان خویشاوندان دوستی پیشه کنید (و حق خویشاوندی مرا به جای آورید)».

۲ حق درود بر آنان:

أبی مسعود أنصاری رضی الله عنه فرمود:

«در مجلس سعد ابن عباده بودیم که پیامبر صلی الله علیه وسلم پیش من آمد بشرابن سعد از ایشان پرسید ای رسول الله و الله متعال به ما دستور داده که بر شما درود بفرستیم چگونه درود بفرستیم؟».

پیامبر صلی الله علیه وسلم ساکت ماندند و تاجائیکه که آرزو کردیم که کاش نمی پرسیدیم و سپس فرمودند و بگوئید:

(اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وبارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم على العالمين إنك حميد مجيد). صحیح مسلم

۳ حق خمس

برادران مسلمان! وشيفتگان توحيد وقرآن! عقیده اهل سنت وجماعت در تمامی مسائل اعتقادی و عقیده وسط و میانه بین افراط و تفریط است و از آن جمله عقیده شان درباره اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم می باشد.

بنابراین اهل سنت معتقدند که افتخار نسب و تابع افتخار ایمان است و کسی که الله او را با هر دو نعمت (ایمان و نسب رفیع) افتخار بخشیده باشد برآستی که دو مدال افتخار یکجا برده است و و کسی که توفیق نعمت ایمان را نیافته باشد نسب شریف و رفیع بدون ایمان سودی و فایده ای به او نخواهد رساند و چنانکه الله متعال می فرماید: ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ﴾ (الحجرات: ۱۳) « بدرستی که مکرّم ترین شما در نزد الله پرهیزگارترین شماست».

و رسول گرامی - صلی الله علیه و آله وسلم - در پایان حدیث طولانی ای که امام مسلم آنرا به روایت ابو هریره در صحیحش نقل کرده (شماره ۲۶۹۹) می فرماید: (من بطأ به عمله لم يسرع به نسبه) «کسی که عملش او را عقب بیندازد نسبش او را نمی تواند جلو بیندازد».

پس کسی که عملش او را در نزد الله متعال به درجات عالی نرساند نسبش نخواهد توانست او را جلو بیندازد تا اینکه آن درجات را کسب کند و زیرا الله متعال در مقابل عمل پاداش می دهد نه نسب و چنانکه می فرماید:

﴿فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا تَسَاءَلُونَ﴾ (المؤمنون: ۱۰۱)

«آنگاه چون در صور دمیده می شود. آن روز در میانشان پیوند های خویشاوندی نباشد واز همدیگر نپرسند».

رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم همواره از این که فقط به نسب تکیه شود برحذر می داشتند و لذا پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«يا معشر قريش و ائتروا أنفسكم من الله و لا أغني عنكم من الله شيئا و يا عباس ابن عبد المطلب لا أغني عنك من الله شيئا يا صفيه عمّة رسول الله صلي الله و عليه وسلم لا أغني عنك من الله شيئا و يا فاطمة بنت محمد سليني من مالي ما شئت لا أغني عنك من الله شيئا».

«ای قریشیان! خود را از الله بخرید که من نمی توانم ذره ای از عذاب الله را از شما دفع کنم و ای عباس بن عبدالمطلب! من نمی توانم ذره ای از عذاب الله را از تو دفع کنم و ای صفيه عمه ی رسول الله! من نمی توانم چیزی از عذاب الله را از تو دفع کنم و ای فاطمه دختر محمد! از مال دنیای من هر چه می طلبی از من بطلب و اما چیزی از عذاب الله را نمی توانم از تو دفع کنم».

در اینجا باید به موضع اهل سنت در قبال نواصب اشاره کنیم و اینکه اهل سنت همواره از نواصب اعلان بیزاری کرده اند و می کنند نواصب و ناصبه و اهل نصب کسانی هستند که بغض علی علیه السلام را دین می دانند.

برادران گرامی! سخن علمای اسلام در مورد ستایش از امیر المؤمنین علی و فرزندانش رضی الله عنهم

صریح و آشکار است و وعقیده ما این است که انشاء الله علی و حسن و حسین علیهم السلام در

بهشت جاویدان خواهند بود و این امر بحمدالله بسیار روشن و آشکار است. ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (الأحزاب: ۵۶)

«اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد . اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد .» اللهم صل على محمد وأزواجه وذريته كما صليت على آل إبراهيم وبارك على محمد وأزواجه وذريته كما باركت على آل إبراهيم إنك حميد مجيد .»

عباد الله! إن الله يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذي القربى و ينهى عن الفحشاء والمنكر والبغى و يعظكم لعلكم تذكرون.